

¹Foraithne reachtach maidir le tástáil le haonaid féintiomána agus ar aonaid féintiomána

De bhun Roinn 68(1), an chéad phointe, Roinn 92 m, (10), (3) agus pointe 4 agus (11-13), Roinn 92p, Roinn 118(15), an chéad phointe, agus Roinn 134a(2) den Ghnímh um Thrácht ar Bhóithre, cf. foraithne reachtach uimh. 1312 an 26 Samhain 2024, arna leasú le foraithne uimh. 566 an 27 Bealtaine 2025 agus Foraithne Uimh 567 an 27 Bealtaine 2025, agus tar éis dul i gcomhairle leis an Aire Dlí agus Cirt, bunaítear an méid seo a leanas de bhun Roinn 3(1) agus (5) d'fhoraithe reachtach uimh. 787 an 18 Meitheamh 2025 maidir le dualgais agus cumhachtaí Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre agus an ceart achomhairc:

Caibidil 1

Raon Feidhme agus Sainmhínithe

Roinn 1. Tá feidhm ag an bhforaithne reachtach maidir le tástáil le haonaid féintiomána agus ar aonaid féintiomána i limistéar an Gnímh um Thrácht ar Bhóithre.

Roinn 2. Na sainmhínithe seo a leanas mar a leanas san ord seo:

- 1) Aonad féintiomána Feithicil gan tiománaí, saor ó astaíochtaí, a thiomáineann ar luas íseal ar rothaí, criosanna nó a leithéid, agus atá deartha go teicniúil ionas gur féidir le duine fisiciúil dul i gceannas ar an bhfeithicil.
- 2) Tástáil Aonad féintiomána a úsáid laistigh de limistéar tástála ceadaithe, lena n-áirítear chun tascanna oibríochtúla a dhéanamh.
- 3) Tástáil Aonad féintiomána a úsáid laistigh de chrios tástála ainmnithe chun tástáil agus forbairt a dhéanamh ar an aonad féintiomána.
- 4) Limistéar tástála: An limistéar geografach ar údaraíodh an t-aonad féintiomána lena úsáid chun críche tástála.
- 5) Crios tástála: Limistéar arna ainmniú ag na húdaráis bhóithre chun aonaid féintiomána a thástáil.
- 6) Feiste rabhaidh inchloiste: Adharc nó callaire is féidir a úsáid chun rabhadh a thabhairt d'úsáideoirí bóithre sa gharchomharsanacht nó chun cumarsáid a bhunú idir an duine fisiciúil atá freagrach as a bheith i gceannas ar an aonad féintiomána a thiomáint agus úsáideoir bóthair.
- 7) Tiomáint de láimh: Tiomáint trína ndéanann duine fisiciúil an tiomáint nó trína mbreathnaíonn sé nó sí ar an tiomáint agus cinntíonn sé nó sí go dtiomáintear an fheithicil de réir rialacha an Gnímh um Thrácht ar Bhóithre.
- 8) Tiomáint uathobrithe: Tiomáint trína mbreathnaíonn an fheiste theicniúil san fheithicil ar an ngluaiseacht agus trína n-áiríthíonn sí go dtiomáintear an fheithicil i gcomhréir le rialacha an Gnímh um Thrácht ar Bhóithre.

Caibidil 2

Údarú chun tástáil a dhéanamh ar aonaid féintiomána

Roinn 3. Ar iarratas, de bhun Ranna 20 agus 21, údaraíonn an Ghníomhaire um Shábháilteacht ar Bhóithre agus lompar tástáil le haonaid féintiomána nó tástáil le haonaid féintiomána ach faoi réir fhorálacha Roinn 4.

2. Féadfaidh Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre coinníollacha a bhunú maidir le faireachán, fad, bearta leantacha, etc. i ndáil le húdarú i gcomhréir le Mír 1.

1 Tá forálacha sa fhoraithe reachtach a tugadh fógra fúthu mar dhréacht I gcomhréir le Treoir (AE) 2015/1535 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena leagtar síos nós imeachta maidir le faisnéis a sholáthar i réimse na rialachán teicniúil agus rialacha maidir le seirbhísí na Sochaí Fáisnéise (códú).

3. Cláraíonn agus sannann Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre uimhir aitheantais aonair le haghaidh gach aonaid féintiomána atá le húsáid i dtástáil de bhun na foraithe seo.

4. Coinníonn Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre taifid ar údaruithe a deonaíodh, lena n-áirítear uimhreacha aitheantais le haghaidh na n-aonad aonair agus na limistéar tástála údaráithe.

Roinn 4. Féadfar tástáil le haonaid féin-tiomána a dhéanamh gan réamhúdarú ó Ghníomhaireacht Sábháilteachta agus Iompair Bóithre na Danmhairge má chomhlíontar na coinníollacha seo a leanas:

1) Tá an limistéar tástála teoranta do fhéarach nach n-áirítear bóithre ná cosáin ann.

2) Is é príomhfheidhm an aonaid féin-tiomána cothabháil féir.

3) Ní sháraíonn meáchan iomlán an aonaid féin-tiomána 120 kg.

(2) Ní bhaineann Roinn 3(3), Roinn 7(2) agus Ranna 8, 10 agus 12 den ordú seo le tástáil le haonaid féin-tiomána de réir Mhír 1.

Caibidil 3

Riachtanais aonad féintiomána

Marcáil CE, etc.

Roinn 5. Ní mór d'aonad féintiomána a úsáidtear le haghaidh tástála faoin bhforaithe seo an reachtaíocht is infheidhme a chomhlíonadh le linn na tréimhse tástála, lena n-áirítear rialacha maidir le marcáil CE.

Rialacháin um thrácht ar bhóithre

Roinn 6. Tá feidhm ag rialacha an Gnímh um Thrácht ar Bhóithre a bhfuil feidhm acu maidir le coisithe freisin maidir le haonad féintiomána a úsáid agus tiomáint le haonad féintiomána, faoi réir Ailt 8–17 agus Alt 25(4).

Luas

Roinn 7. Ní fhéadfaidh aonad féintiomána uasluas forordaithe 6 km san uair a sháru, faoi réir Mhír 2.

2. Féadfaidh Gníomhaireacht na Danmhairge um Shábháilteacht ar Bhóithre uasluas níos airde a cheadú más gá sin chun tástáil shonrach a dhéanamh agus más féidir tiomáint ar an luas níos airde a dhéanamh go sábháilte agus gan míchaoithiúlacht mhíchui d'úsáideoirí eile bóthair.

Leantóirí

Roinn 8. Is féidir leantóirí a cheangal le haonad féintiomána.

Soilsiú

Roinn 9. Ní mór ceannlampa amháin ar a laghad le solas bán agus cúlsolas amháin ar a laghad le solas dearg a bheith feistithe ar an aonad féintiomána. Ní mór cúlsolas amháin ar a laghad le lionsa dearg, a bheith feistithe ar an leantóir, cf. Roinn 8.

2. Ní mór do na ceannsoilse agus na cúlsoilse, cf. Mír 1, solas a astú atá infheicthe go soiléir ó 300 méadar ar a laghad. Féadfaidh na ceannsoilse agus na cúlsoilse solas caochta a astú, ar choinníoll go gcaochann sé 120 uair in aghaidh an nóiméid ar a laghad.

3. Féadfaidh an t-aonad féintiomána agus an leantóir a bheith feistithe le soilse eile sa bhreis ar na soilse a shonraítear i Mír 1. Ní fhéadfaidh na soilse sin ach solas bán nó buí a astú agus ní fhéadfaidh siad a bheith dírithe ar chúl.

4. Ní mór soilse tosaigh agus cúlsoilse, cf. Mír 1, a choimeád ar siúl le linn tiomána agus ní fhéadfaidh siad úsáideoirí tráchta eile a dhalladh.

Feiste rabhaidh inchloiste agus torann

Roinn 10. Ní mór feiste rabhaidh inchloiste a bheith feistithe san aonad féintiomána.

Roinn 11. Ní fhéadfaidh an t-aonad féintiomána torann neamhriachtanach a tháirgeadh.

Inscríbhinní

Roinn 12. Tá sealbhóir an údaráithe freagrach as a áirithiú go bhfuil inscríbhinn ag an aonad féintiomána ina bhfuil an fhaisnéis seo a leanas:

1) Ainm shealbhóir an údaráithe

2) Uimhir CVR shealbhóir an údaráithe

3) Uimhir theileafóin shealbhóir an údaráithe

4) Uimhir aitheantais, cf. Roinn 3(3)

2. Ní mór an inscríbhinn a bheith le feiceáil ar an aonad féintiomána. Ní mór airde cló 8 mm ar a laghad agus airde uimhreach 8 mm ar a laghad a bheith san inscríbhinn.

3. Ní mór an inscríbhinn a bheith i ndath atá difriúil go soiléir ó dhath an chúlra agus ó aon fhógra.

4. Ní fhéadfar an inscríbhinn a chur ar chomharthaí inbhainte ná ar a leithéidí. Má tá an inscríbhinn ar scragall nó ar ábhar comhchosúil, ní mór gur ábhar é nach féidir a athúsáid tar éis é a bhaint.

Iompar earraí contúirteacha

Roinn 13. Ní fhéadfar an t-aonad féintiomána a úsáid chun earraí guaiseacha a iompar.

Ceamaraí

Roinn 14. Má tá ceamaraí feistithe san aonad féintiomána mar chuid de chóras loingseoireachta an aonaid, ní mór na ceamaraí a shocrú ionas go ndéanfar an picteilíniú go huathoibríoch le linn an taifeadta. Níor cheart go bhféadfaí an picteilíniú a chur ar ceal ina dhiaidh sin.

2. Ní mór algartaim atá comhtháite sa trealamh go háitiúil a bheith i gceist leis an bpicteilíniú agus ní mór dóibh a áirithiú, ar a laghad, nach féidir aghaidheanna ná plátaí clárúcháin feithiclí a shainaithint.

Cosaint ar tháthcheangal neamhdhleathach

Roinn 15. Ní mór an t-aonad féintiomána a dhearadh le sásraí ionsuite a chuireann cosc ar tháthcheangal neamhúdaráithe agus ar rochtain neamhúdaráithe ar chomhartha suímh, rialaithe agus físe an aonaid féintiomána.

Caibidil 4

Ceanglais ar an duine fisiceach atá freagrach as dul i gceannas ar oibriú an aonaid féintiomána

Roinn 16. Ní mór don duine fisiciúil atá freagrach as dul i gceannas ar aonad féintiomána na coinníollacha seo a chomhlíonadh:

1) a bheith 18 bliana d'aois ar a laghad;

- 2) a bheith sa Danmhairg agus an t-aonad á thiomáint;
- 3) athbheithniú leordhóthanach a bheith faighte ar an staid tráchtá tipiciúil ar an mbealach nó ar an limistéar ina bhfuil an t-aonad le hoibriú; agus
- 4) teoracha iomchuí a bheith faighte chun an t-aonad a rialú le haonad rialaithe speisialta na feithicle.

Roinn 17. Tá feidhm ag ailt 55(1) agus (2) den Gnímh um Thrácht ar Bhóithre agus ag forálacha atá leagtha síos de bhun Alt 55(4), an chéad phointe, den Gnímh um Thrácht ar Bhóithre i gcónaí le linn tiomáint uathoibríthe maidir leis an duine fisiciúil atá freagrach as dul i gceannas ar thiomáint an aonaid féintiomána. Tá feidhm *mutatis mutandis* ag alt 77(1) den Gnímh um Thrácht ar Bhóithre, is cuma an bhfuil an t-aonad féintiomána á thiomáint de láimh nó go huathoibríoch.

Caibidil 5

Ceanglais ar shealbhóir an údaraithe

Roinn 18. Ní mór do shealbhóir an údaraithe faisnéis maidir le húsáid aonad féintiomána a chur isteach i logleabhar nó i dtaifead coibhéiseach, nach mór a choinneáil ar feadh trí bliana ar a laghad. Ní mór an fhaisnéis seo a leanas ar a laghad a bheith sna tuarascálacha:

- 1) Líon na gciliméadar a tiomáineadh in aghaidh an aonaid
 - 2) Fad thréimhse oibriú tiomána an aonaid féintiomána, agus
 - 3) Faisnéis faoi aon tionóisc a bhaineann le tiomáint an aonaid féintiomána, lena n-áirítear cé acu ar tharla nó nár tharla na tionóiscí le linn na tiomána uathoibríthe nó na tiomána de láimh agus cé acu ar léirigh an t-aonad roimh an tionóisc gur cheart don duine fisiceach atá freagrach as tiomáint an aonaid féintiomána dul i gceannas air agus
- (2) Ní mór do shealbhóir an údaraithe faisnéis a bheith ina sheilbh i gcónaí faoi chéannacht an duine fisiciúil atá freagrach as dul i gceannas ar oibriú aonaid féintiomána, chomh maith le faisnéis faoi shuíomh an duine fisiciúil, lena n-áirítear an bhfuil sé nó sí i ngarchomharsanacht an aonaid féintiomána nó ag seoladh seasta.
- (3) Ní mór a bheith in ann an logleabhar nó taifead coibhéiseach, cf. Mír 1, a thabhairt ar láimh nó a chur faoi bhráid Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre tráth ar bith arna iarraidh sin.

Roinn 19. Tá sealbhóir an údaraithe freagrach as a áirithiú go gcomhlíonann an duine fisiceach atá freagrach as dul i gceannas ar thiomáint an aonaid féintiomána ceanglais Roinn 16(1-2) agus go bhfuair an duine fisiceach an t-athbheithniú agus an oiliúint is gá sna hábhair a chumhdaítear le Ranna 16(3-4).

Caibidil 6

Iarratas ar údarú chun tástálacha a dhéanamh le agus de aonaid féintiomána

Iarratas ar údarú chun tástálacha a dhéanamh le haonaid féintiomána

Roinn 20. Ní mór an t-iarratas i gcomhréir le Roinn 92 m(2) ar údarú chun tástálacha a dhéanamh le haonaid féintiomána a sheoladh chuig Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre. Ní mór an fhaisnéis seo a leanas ar a laghad a bheith san iarratas:

- 1) Tuairisc ar an tástáil shonrach, lena n-áirítear tréimhse ama agus teorainneacha geografacha na tástála
- 2) Tuairisc ar dhearadh teicniúil, airíonna agus toisí na n-aonaid féintiomána

3) Fianaise go gcomhlíonann na haonaid féintiomána ceanglais Roinn 5, Roinn 7(1), Ranna 9-12 agus Roinn 14

4) Fianaise go gcomhlíonann aon leantóirí ceanglais Roinn 8(2)

5) Faisnéis árachais, cf. Alt 105 den Ghnímh um Thrácht ar Bhóithre, agus

6) Doiciméadacht maidir le toiliú aon úinéirí bóithre príobháideacha

2. Féadfaidh an Gníomhaire um Shábháilteacht ar Bhóithre agus um Iompar a cheangal ar an iarratasóir faisnéis nó doiciméid eile a sholáthar má mheastar gur gá sin chun an t-iarratas a phróiseáil ag an nGníomhaireacht.

Iarratas ar údarú chun aonaid féintiomána a thástáil

Roinn 21. Ní mór an t-iarratas i gcomhréir le Roinn 92 m(4) ar údarú chun tástálacha a dhéanamh le haonaid féintiomána a sheoladh go digiteach chuig Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre. Ní mór an fhaisnéis seo a leanas ar a laghad a bheith san iarratas:

1) Tuairisc ar an tástáil shonrach, lena n-áirítear tráthchlár na tástála

2) Faisnéis maidir leis an gcrios tástála arna ainmniú ag na húdaráis bhóithre

3) Tuairisc ar dhearadh teicniúil, airíonna agus toisí na n-aonad féintiomána

4) Fianaise go gcomhlíonann na haonaid féintiomána ceanglais Roinn 5, Roinn 7(1), Ranna 9-12 agus Roinn 14

5) Fianaise go gcomhlíonann aon leantóir ceanglais Roinn 8 (2) agus

6) Faisnéis árachais, cf. Alt 105 den Ghnímh um Thrácht ar Bhóithre

2. Féadfaidh an Gníomhaire um Shábháilteacht ar Bhóithre agus um Iompar a cheangal ar an iarratasóir faisnéis nó doiciméid eile a chur ar fáil má mheastar gur gá sin chun an t-iarratas a phróiseáil ag an nGníomhaireacht.

Cúlghairm

Roinn 22. Féadfaidh Gníomhaireacht na Danmhairge um Shábháilteacht agus Iompar ar Bhóithre údarú tástála aonad féintiomána a chúlghairm tráth ar bith agus é d'éifeacht leis sin nach mór deireadh a chur leis an tástáil láithreach.

Caibidil 7

Faireachán

Roinn 23. Déanann Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre faireachán go gcomhlíonann sealbhóir an údaráithe na rialacha san fhoraithe seo agus na coinníollacha a leagtar amach san údarú le linn na tréimhse tástála.

2. Féadfaidh Gníomhaireacht na Danmhairge um Shábháilteacht ar Bhóithre agus Iompar a cheangal go soláthrófar faisnéis agus doiciméadacht saor in aisce i ndáil le faireachán a dhéanamh ar an tástáil cheadaithe má mheastar gur gá sin chun faireachán a dhéanamh.

Caibidil 8

Achomhairc

Roinn 24. Ní féidir cinntí Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre de bhun na foraithe seo a achomharc chuig an Aire Iompair nó chuig údarás riaracháin eile, cf. an fhoraithe reachtach maidir le cúraimí, cumhachtaí agus ceart achomhairc Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre.

Caibidil 9

Forálacha pionósacha

Roinn 25. Tá feidhm ag na rialacha i gCaibidil 17 den Ghnímh um Thrácht ar Bhóithre maidir le pionóis mar gheall ar shárú ar rialacha an Gnímh um Thrácht ar Bhóithre, chomh maith le rialacha an Chóid Choiriúil maidir le pionóis mar gheall ar shárú ar rialacha an Chóid Choiriúil, má tá an duine fisiciúil atá freagrach as dul i gceannas ar oibriú an aonaid féintiomána tar éis dul i gceannas ar oibriú an aonaid féintiomána.

2. Tá feidhm freisin ag na rialacha i gCaibidil 17 den Ghnímh um Thrácht ar Bhóithre maidir le pionóis mar gheall ar shárú ar rialacha an Gnímh um Thrácht ar Bhóithre, chomh maith le rialacha an Chóid Choiriúil maidir le pionóis mar gheall ar shárú ar rialacha an Chóid Choiriúil, má mhainníonn an duine fisiciúil atá freagrach as dul i gceannas ar thiomáint an aonaid féintiomána dul i gceannas ar thiomáint an aonaid féintiomána nuair a léirítear sin le gaireas teicniúil an aonaid féintiomána nó nuair a cheanglaítear sin ar bhealach eile.

3. Tá feidhm ag na rialacha i gCaibidil 17 den Ghnímh um Thrácht ar Bhóithre maidir le pionóis i dtaca le sáruithe ar Ailt 53 agus 54 den Ghnímh um Thrácht ar Bhóithre d'ainneoin Mhír 1 agus Mhír 2 don duine fisiciúil atá freagrach as dul i gceannas ar aonad féintiomána a thiomáint i gcónaí le linn tiomána uathobrithe.

4. Déantar fíneálacha as sáruithe ar an Ghnímh um Thrácht ar Bhóithre agus ar an bhforaithe seo a chinneadh i gcomhréir le hAlt 118a(1), an chéad phointe, den Ghnímh um Thrácht ar Bhóithre.

Roinn 26. Ar an gcaoi chéanna, gearrfar fíneáil faoi Roinn 118(1)(2) den Ghnímh um Thrácht ar Bhóithre ar aon duine a mhainneoidh na coinníollacha maidir le húdarú arna dheonú faoin Ordú seo a chomhlíonadh.

Roinn 27. Féadfar sealbhóir an údaraithe a phionósú le fíneáil mar gheall ar shárú ar Roinn 7(1), Ranna 8-16 agus Ranna 18-19.

Roinn 28. Féadfar cuideachtaí etc. (daoine dlítheanacha) a chur faoi dhliteanas coiriúil i gcomhréir leis na forálacha i gCaibidil 5 de Chód Coiriúil na Danmhairge.

Caibidil 10

Forálacha maidir le teacht i bhfeidhm

Roinn 29. Tiocfaidh an Fhoraithe seo i bhfeidhm an 1 Iúil 2025.

2. Aisghairtear leis seo foraithe reachtach uimh. 941 an 19 Bealtaine 2021 maidir le tástáil le feistí féintiomána.